

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Neuvotteleva virkamies Penina Blankett

Viite Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 8/2020 vp - U 66/2018 vp
Hänvisning Maa- ja metsätalousvaliokunnan kirjallinen lausuntopyyntö 2.4.2020

Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto valtioneuvoston U-jatkokirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta kalastuksenvalvontaa koskevien asetusten muuttamiseksi

Ympäristöministeriö viittaa 12.9.2018 asiasta antamaansa asiantuntijalausuntoon ja yhtyy jatkokirjelmässä 8/2020 vp esitettyihin ajankohtaista käsittelyvaihetta koskeviin kantaehdotuksiin seuraavin tarkennuksin:

Sallittu poikkeama lajittelemattoman saaliin ennakkoarviossa

Itämerellä voimassa olevan poikkeuksen mukaan 10 %:n poikkeamasääntö koskee lajittelemattomassa saaliissa koko saaliin määrää, mutta ei lajikohtaista määrää. Komission ehdotuksessa Itämeren poikkeus kumottaisiin, ja myös lajittelemattomassa saaliissa sallittaisiin enintään 10 %:n poikkeama lajeittain. Näistä syistä Suomi voi hyväksyä Itämeren poikkeuksen kumoamisen, mutta vaatii, että neuvoston valvonta-asetuksen säännös muutetaan lajittelemattomia saaliita pyydystävien ja aluksella pitävien kalastajien kannalta kohtuulliseksi esimerkiksi niin, että 10 %:n poikkeamasääntö olisi sekä lajikohtainen että koko saaliin määrää koskeva, mutta laskettaisiin kummassakin tapauksessa suhteessa koko saaliin määrään.

Ympäristöministeriö yhtyy tähän kantaehdotukseen, mutta korostaa, että samalla tulee varmistaa, että poikkeamasääntö ei vaaranna kanta-arvioiden ja tieteellisen neuvonannon luotettavuutta.

Alusten etävalvonta

Suurempien alusten etävalvonnan osalta Suomi pitää komission alkuperäistä ehdotusta selkeämpänä kuin puheenjohtajamaa Kroatian tekemää kompromissiehdotusta ja tukee erityisesti siinä esitettyä riskiperusteista lähestymistapaa. Suomi suhtautuu kuitenkin edelleen kielteisesti kameravalvontaan ja muihin ehdotuksiin sellaisen tekniikan käytöstä, joka on Suomen kalastuslaivaston valvomiseksi Itämeren oloissa tarpeetonta ja joka aiheuttaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Ympäristöministeriö yhtyy esitettyyn näkemykseen ja kannattaa komission alkuperäistä ehdotusta sekä siinä esitettyä riskiperusteista lähestymistapaa. Ympäristöministeriö ymmärtää kameravalvonnan haasteet, mutta tekniikan kehittyessä tulisi tätäkin vaihtoehtoa harkita mm. kustannustehokkaassa tiedonkeruussa ja teknisten säädösten seurannassa.

Punnitussäännöt

Puheenjohtajan kompromissiesitys on Suomen kannalta huomattavasti parempi kuin komission alkuperäinen ehdotus. Kompromissiesitykseen sisältyisi muun muassa mahdollisuus punnita saaliit vasta kuljetuksen jälkeen erityistä valvontasuunnitelmaa noudattaen, mikä on Suomessa varsin yleinen käytäntö erityisesti silakan ja kilo-

hailin toimituksissa rehukäyttöön. Puheenjohtaja on myös jättänyt esityksestään pois komission ehdotuksen punnitsijoiden rekisteröinnistä. Nämä ovat Suomen kannatettavissa olevia ehdotuksia, mutta eräät yksityiskohdat punnituksiin liittyvissä säännöissä vaativat vielä huolellista tarkastelua.

Ympäristöministeriöllä ei ole asiasta vahvaa näkemystä. Valtioneuvoston kannassa esitetyn tavoin ympäristöministeriö pitää kompromissiehdotusta kannatettavana rehukäyttöön liittyvien lajien osalta. Ympäristöministeriön näkemys on, että muiden lajien osalta myös komission ehdotus voisi olla hyväksyttävissä, jotta laitton kalastus saataisiin poistettua ja jotta kalatuotteiden jäljitettävyyks olisi luotettavaa.

Suoramyyntiä koskevat poikkeukset

Komission esityksen mukaisesti jäljitettävyyttä ja ostoilmoituksia koskevista säännöistä annettaisiin poikkeus 5 kg kalaerän myyntiin suoraan kalastajalta kuluttajalle.

Puheenjohtajamaan kompromissiesityksessä suoramyyntiä koskevia poikkeuksia laajennettaisiin siten, että kalaerän koko voisi olla korkeintaan 15kg ja se olisi ostaja- ja päiväkohtainen eli kalastaja voi saman päivän aikana myydä suoramyyntinä tätä enemmän, mutta ei yhdelle kuluttajalle.

Valtioneuvoston kannan mukaan komission esitys ei ole Suomelle hyväksyttävä, koska jo yksi lohi painaa usein tätä enemmän ja suoramyynti on monelle rannikkokalastajalle keino lisätä saaliinsa arvoa. Sen sijaan Suomi pitää puheenjohtajan kompromissiesitystä hyväksyttävänä.

Ympäristöministeriö yhtyy esitettyyn valtioneuvoston kantaan ja tukee puheenjohtajamaan kompromissiesitystä, erityisesti huomioiden Suomen tilanteen. Esityksessä tulisi kuitenkin huomioida, että on alueita, joissa puheenjohtajamaan kompromissiesityksessä ehdotettua suoramyyntiä koskevaa poikkeussäännöstä voidaan käyttää väärin. Ympäristöministeriö korostaa, että poikkeuksilla ei saisi mahdollistaa väärinkäytöksiä, joilla vesitietään valvonnan tavoitteita.